

Письменники на Кіровоградській землі.

Фото В. КОВПАКА.

МИТЦІ — У СВОЇХ ГЕРОЇВ

Увечері, 25 вересня, в Палаці культури імені Жовтня кіровоградського заводу «Червона зірка» відбулось урочисте відкриття Тижня української радянської літератури на Кіровоградщині, який присвячується XXIV з'їздові КПРС. На відкритті Тижня прийшли представники громадськості обласного центру. Гаряче і сердечно вітали вони дорогих гостей. Серед них — письменник, драматург, Голова Верховної Ради УРСР, лауреат Державних премій, Герой Соціалістичної Праці, академік, лауреат міжнародної Ленінської премії «За зміцнення миру між народами» О. Корнійчук; відомий літературний критик, член-кореспондент Академії наук УРСР Л. Новиченко; поет, голова Львівської організації Спілки письменників України (СПУ) Р. Братунь; драматург, лауреат премії ім. М. Островського О. Коломійець; поет, прозаїк, драматург, наш земляк С. Голованівський; поет І. Драч; поет, відповідальний секретар Запорізької організації СПУ П. Ребро; гуморист, фейлетоніст журналу «Перець» О. Чорногуз; письменник, критик, директор Бюро пропаганди художньої літератури СПУ В. П'янов.

Вступну промову виголосив секретар Кіровоградського обкому КП України Д. С. Сиволап. Він оголосив Тиждень української радянської літератури на Кіровоградщині відкритим.

Слово надається члену-кореспонденту Академії наук УРСР, доктору філологічних наук Л. М. Новиченку.

Від імені всіх письменників промовує дякує трудящим Кіровоградської області за гостинне запрошення. Зустрічі з читачами, говорить він, це органічна потреба для радянського письменника.

Суть нашої літератури, продовжує Л. Новиченко, якби її коротко охарактеризувати, можна було б охарактеризувати словами В. І. Леніна із статті «Партійна організація і партійна література»: «Це буде візна література, тому що вона служитиме не пересиченій героїні, не верхнім «десяти тисячам», що нудять і страждають від ожиріння, а мільйонам і десяткам мільйонів трудящих, які становлять цвіт країни, її силу, її майбутнє».

Наша література, підкреслює Л. Новиченко, надихана ленінськими ідеями, вони були і є живлющою силою, що єднає її з народом. Вітлювати ленінські ідеї у житті — нема більшої радості і покликання для радянського письменника.

Промовець називає імена найвидатніших письменників, драматургів, поетів України, які стали окрасою не тільки нашої багатонаціональної літератури, а й набули широкі міжнародної і навіть світової популярності.

Зараз у Спілці письменників України близько 800 літераторів. Усі ми, говорить Л. Новиченко, думаємо над багатьма проблемами, які ставлять перед нами зростаючий інтелектуальний рівень народу. Одним з головних своїх завдань ми вважаємо глибоке проникнення в життя народу, багаторазове його відображення.

Головна тема зустрічей письменників і читачів — це «Людина і праця», говорить промовець. Цій темі буде присвячений черговий пленум прркіння Спілки письменників України, вона буде першорядною в творах, написаних літераторами республіки до XXIV з'їзду КПРС. Відчуваючи велику відповідальність перед народом, закінчує Л. Новиченко, ми будемо домагатись максимального піднесення ідейного і художнього рівня наших творів.

Гаряче зустрінутий присутніми, на вечорі виступив Олександр Євдокимович Корнійчук.

— Я з великим хвилюванням їхав до вас, — говорить він, — на ту землю, яка дала нам безсмертного Карпенка-Карого, видатних майстрів сцени.

Вам, кіровоградцям, є чим пишатися, — продовжує почесний гість. Такі, як Олександр Гіталов, — це теж наші національні герої, люди великого серця, великого державного розуму. Золоті руки у ваших хліборобів. У минулому і зараз ваша земля славиться врожайми на всю Україну, на весь Союз. Спасибі вам за великий труд, за все прекрасне, що ви робите для нашої Батьківщини.

Для нас, драматургів України, говорить далі О. Корнійчук, ім'я Івана Карповича Карпенка-Карого — священне. В умовах темної царської ночі він стояв з братами своїми і друзями на варті слова українського, культури свого народу. Тому він безсмертний, а його брати і друзі назавжди увійдуть в історію.

Мені випала велика честь, продовжує О. Корнійчук, бути головою республіканської комісії по відзна-

(Закінчення на 2-й стор.)

ВЕЛИКИЙ МАЙСТЕР ТЕАТРАЛЬНОГО МИСТЕЦТВА

З республіканської науково-творчої конференції По орденоносному Кіровоградському краю урочистою ходою крокує Тиждень української радянської літератури. Він співпадає із святкуванням 125-річчя з дня народження видатного письменника-драматурга, корифея українського театру, славетного земляка нашого Івана Карповича Тобілевича — Карпенка-Карого. Цій видатній події в культурному житті республіки була присвячена триденна ювілейна науково-творча конференція, проведена Українським театральним товариством, інститутом театрального мистецтва імені І. К. Карпенка-Карого, Інститутом мистецтвознавства, фольклору та етнографії імені М. Т. Рильського Академії наук УРСР.

Робота першого дня конференції проходила в Києві, в інституті театального мистецтва. На другий день вона була продовжена у Кіровограді, в актовому залі педагогічного інституту імені О. С. Пушкіна. В президії — члени республіканської ювілейної комісії, яку очолює видатний драматург, Герой Соціалістичної Праці, академік О. Є. Корнійчук, відповідальні партійні і радянські працівники області, гості з Москви, Києва, Мінська, Кишинева.

Секретар Кіровоградського обкому КП України Д. С. Сиволап сердечно привітав гостей, всіх учасників конференції.

Починаються виступи. Кандидат філологічних наук, доцент Д. Я. Шлапак прочитав доповідь «І. Карпенко-Карий та сучасна українська драматургія». Доктор мистецтвознавства, професор М. К. Йосипенко розповів про театральні ідеї славетного українського драматурга. Були прочитані доповіді про драматур-

(Закінчення на 4-й стор.)

ПРЕС-КОНФЕРЕНЦІЯ У ЦК ВЛКСМ

2 жовтня минає 60 років з дня історичного виступу В. І. Леніна на Третньому з'їзді РКСМ. Надаючи величезного значення промові вождя як програмі комуністичного виховання молоді, Центральний Комітет комсомолу прийняв рішення — широко відзначити знаменну дату. Про це було повідомлено журналістам на прес-конференції, що відбулась 25 вересня в ЦК ВЛКСМ. В усіх комсомольських організаціях країни 2 жовтня пройде всесоюзний Ленінський зрок «По-ленінському вчитися».

У пам'ятний день молоді Москви зустрінуться з делегатами Третього з'їзду РКСМ. Зустріч представників різних поколінь комсомолів відбуватиметься в театрі імені Ленінського комсомолу — там, де в 1920 році проходив Третій з'їзд РКСМ. Одним з головних подій для комсомолу 3 жовтня вся молоддь об'єднаний пленум МК і ММК комсомолу. 3 жовтня вся молоддь країни йде на всесоюзний комсомольсько-молодіжний суботній пікет. В усіх комсомольських організаціях пройдуть ленінські читання і вечори, фестивалі і виставки, присвячені 60-річчю читання В. І. Леніна «Завдання спілок молоді».

На прес-конференції журналістам також розповіли про наміри прес-конференції друзів молоді СРСР і НДР, який відбуватиметься з 2 по 10 жовтня в Німецькій Демократичній Республіці. (Кор. ТАРС).

ПРОДОВЖУЮТЬСЯ ТОРЖЕСТВА З НАГОДИ 125-РІЧЧЯ З ДНЯ НАРОДЖЕННЯ КОРИФЕЯ УКРАЇНСЬКОГО ТЕАТРАЛЬНОГО МИСТЕЦТВА, ГЕНІАЛЬНОГО ДРАМАТУРГА ІВАНА КАРПОВИЧА КАРПЕНКА-КАРОГО (ТОБІЛЕВИЧА). УРОЧИСТИЙ ВЕЧІР, ПРИСВЯЧЕНИЙ ЮВІЛЕЮ, ПОЗАВЧОРА ВІДБУВСЯ В ОБЛАСНОМУ УКРАЇНСЬКОМУ МУЗИЧНО-ДРАМАТИЧНОМУ ТЕАТРІ ІМЕНІ М. Л. КРОПІВНИЦЬКОГО.

Зворушливо, тепло, широко читав доповідь про життя і діяльність Івана Карповича головний режисер театру імені М. Л. Кропивницького, патетичний пропагандист творчості актора і драматурга Карпенка-Карого, заслужений діяч мистецтв Іван Васильович Казнадій. Кіровоградці віддали майстрам українського слова Олександрові Корнійчуку, Олександрові Гончару, Леонідові Новиченку, Саві Голованівському, Ростиславу Братуню, Іванові Драчу, Петрові Ребру, Олегові Чорногузу, Володимирові П'я-

ЮВІЛЕЙНИЙ ВЕЧІР

нову, Григорію Григор'єву, гостям з Москви, Білорусії і Молдавії, котрі взяли участь у торжестві і віддали шану нашому незабутньому землякові.

Колгоспниця Любова Петрівна Шуцька працює на тій землі, де хутір Надія, де найкраще працювало Іванові Карповичу: студентка Кіровоградського педагогічного інституту Тетяна Вірченко ходить туди вулицями у Бобринці, де ходив Іван Карпович; робітник заводу «Червона зірка» Анатолій Васильович Паркуван радий з того, що живе в тому місті, котре відоме своїми багатими здобутками в галузі культури. На урочистому вечорі вони сказали про свою гарячу любов до Карпенка-Карого, до дивної сім'ї Тобілевичів.

Гість з Мінська, заслужений діяч мистецтв Білоруської РСР, професор Володимир Матвійович Стельмах заповнив, що Карпенко-Карий має білору-

ських театральних за добрих виконавців, братів наших білорусів — за вдячних глядачів.

— Сім'я Тобілевичів — щастя для українського народу, — сказав у заключному слові голова республіканської ювілейної комісії Олександр Євдокимович Корнійчук, Кіровоградці аплодували цим словам, бо в них — і наша думка, і всенародне визнання, і любов народу до рідного слова, рідного театру.

Аплодисментами ж нагородили глядачів артистів театру імені М. Л. Кропивницького, які поставили п'єсу І. К. Карпенка-Карого «Мартин Боруля».

І. ЧОРНОГОРЕЦЬ.

ЗУСТРІЧ, ЯКА НЕ ЗАБУДЕТЬСЯ

На Світловодському річковому вокзалі ще, мабуть, не було стільки квітів і людей. А коли на виднокрузі з'явився «Метсор», натовп загомонів.

Ось і пришвартувався теплохід. А через хвилину з нього виходять довгожданий гості: І. А. Цюпа, А. Хорунжий, О. Г. Чуча, В. В. Соколов, Д. О. Луценко, І. О. Манжаров.

На гостинній світловодській землі гостей привітали секретар міськомунпартії Валентин Федорович Шелестенко та заступник голови райвиконкому Іван Маркович Рудавський.

Перша зустріч представників української радянської літератури відбулась у колгоспі Імени Леніна села Андрусівки. Колгоспники були в захопленні від гостей, від їх сердечних виступів.

Потім письменники завітали у Світловодську середню школу № 1.

А ввечері у міському Паладі культури була зустріч літераторів із громадськістю міста.

ВЕЛИКА відповідальність письменника перед своїм читачем. Бо ж саме літературні твори в значній мірі визначають духовний рівень сучасника, спонукають до роздумів, формують його естетичний ідеал. Надто, коли отой читач тільки починає свій життєвий шлях.

Саме з такими молодими читачами — учнями школи-інтернату № 1 зустрілася значна група українських письменників невдовзі по прибутті до Кіровограда.

З яструним словом виступив директор школи М. А. Бровченко. Він розповів про літературні традиції школи, про її зв'язки з багатьма літераторами України. Потому він представив школярам секретаря Сілки письменників СРСР, члена-кореспондента АН УРСР, маститого літературознавця і критика Л. М. Новиченка, який і познайомив юних шанувальників книги зі своїми колегами. Глибину промови про шлях розвитку української радянської літератури, про її всебічне визнання вголос відомий критик Володимир П'янов.

— За останніми відомостями, — сказав Володимир Якович, — українська книга перекладається на 300 мов народів світу і на 76 мов народів Радянського Союзу. Це воістину грандіозне свідчення її популярності. Особливий розголос за кордоном мають твори Павла Тичини і Максима Рильського, Андрія Ма-

Почесні інтернатівці

лишка і Олександра Довженка, Юрія Яновського і Володимира Сосюри, Олеса Гончара і Олександра Корнійчука, Петра Панча і Юрія Смолича і багатьох інших.

Як заше на літературних святах, задавали топ поети.

Схвилювано прозвучали вірші Ростислава Братуня, Івана Драча.

Вдячні оплески випали на долю гурториста Олега Черногуза і драматурга Олександра Коломійця, поетів П. Ребра, С. Голованівського.

На зустрічі виступали також кировоградці Володимир Базилевський та Микола Смоленчук.

Учні вручили гостям квіти, пам'ятні сувеніри і посвідчення про те, що віднині письменники — почесні інтернатівці школи.

В подарунок школярі отримали автографи письменників, а також фотографувалися разом з ними.

В. БАРАБАШ.

МИТЦІ— У СВОЇХ ГЕРОЇВ

(Закінчення. Початок на 1-й стор.).

чення 123-річчя від дня народження І. К. Карпенка-Карого. Це — свято усіх кировоградців, усього українського народу і його мистецтва.

Зупиняючись на значній Тижня української радянської літератури, О. Корнійчук підкреслює, що завдяки Жовтню, титанічній діяльності партії Леніна високо піднеслась культура народу. Свідчення тому — прагнення читачів до частих зустрічей з письменниками.

Безмежний космос, безмежна і глибина сердець радянської людини, її душі, ми поклялися розкрити серце зюдини. Наш народ гідний великої пісні. Ми, літератори, розкриваючи душу народу в своїх книжках, співаємо йому пісню.

Виразючи вдячність за зустріч, О. Корнійчук на закінчення сказав: «Ви наші герої, всі ті, хто працює на заводах, в колгоспах, лабораторіях. Це щастя жити, коли є такі герої!»

Щі слова тонуть у бурі оплесків. Зі сцени Палацу прочитали свої твори наш земляк Сава Голованівський, Ростислав Братунь, Іван Драч, Олег Черногуз, Петро Ребро.

Українських письменників щиро привітали піонери міста,

пов'язали їм піонерські галстуки і вручили квіти.

Від імені вдячних читачів, усіх кировоградців виступили токар заводу «Червона зірка», ударник комуністичної праці

Валентина Перекожук, голова обласного літературного об'єднання, редактор газети «Молодий комунар» В. О. Погрібний,

студентка філологічного факультету Кіровоградського педінституту ім. О. С. Пушкіна Людмила Мулько. Голова

міськвиконкому Кіровоградської Ради депутатів трудящих Б. Г. Токовий сердечно привітав

письменників із прибуттям на кировоградську землю і вручив Сілки письменників України портрет В. І. Леніна, виготовлений

руками кировоградських умільців. Потім гостям були вручені пам'ятні медалі, виготовлені на честь 25-річчя визво-

лення міста Кіровограда від німецько-фашистських загарбників.

Короткою заключною промовою секретар обкому КП України Д. С. Сиволап закриває урочистий вечір.

Потім відбувся великий концерт, підготовлений учасниками художньої самодіяльності заводу «Червона зірка».

На фото: вгорі — виступає О. С. Корнійчук, праворуч — учасники вечора.

Бесіда

з студентами

Цей день назавжди залишиться в пам'яті студентів Кіровоградського педінституту імені О. С. Пушкіна.

У гості до студентів завітали улюблені їх письменники. Серед них: голова СПУ України Олесь Гончар, член-кореспондент АН СРСР,

доктор філологічних наук Леонід Новиченко, видатний драматург, Герой Соціалістичної Праці акаде-

мік Олександр Корнійчук, письменники та поети: Сава Голованівський, Олександр Коломійець, Петро Ребро, Іван Драч, Микола Зарудний, Олег Черногуз...

Провідні літератори розповіли про свої творчі плани, задуми, поділилися враженнями від гостинної зустрічі їх на кировоградській землі, прочитали свої нові твори.

— Запам'ятайте, що найгуманішша професія на землі — професія вчителя. Тож ніколи не забувайте про це, — такими словами закінчив свій виступ Олесь Гончар.

Довго не встигали в той день оплески. Вдячні студенти піднесли дорогим гостям пластинки із записом пісень у виконанні народної хорошої капели інституту, букети живих квітів.

А. ВАСИЛЕНКО.

м. Кіровоград.

В ДЕННОМУ загартуванню юнаків і дівчат, вихованню їх в дусі високої політичної свідомості наша партія завжди приділяла і приділяє велику увагу. У Присітанні, надісланому XVI з'їзду ВЛКСМ, Центральний Комітет КПРС закликав комсомольців, усіх юнаків і дівчат «наполеглого вчитися комунізму, збагачувати свою пам'ять знаннями всіх тих багатств, яке виробило людство, формувати цілісний марксистсько-ленінський світогляд, поглиблювати свою освіту, навчання і виховання з продуктивною працею, створювати комуністичну мораль».

Важливе місце в процесі політичної освіти молоді займає система комсомольської політосвіти, головне завдання якої полягає в тому, щоб розвивати у молоді людський інтерес до марксистсько-ленінської теорії, допомагати їй в оволодінні науками політичної самосвіти і самовиховання, вивчення ленінської теоретичної спадщини. Головним завданням політичної освіти є виховання комсомольців, неспілкової молоді в дусі ленінських заповітів. Необхідно, щоб політичне виховання сприяло вихованню комуністичної ідеї нероканості, відданості молоді справі партії, зростанню її трудової і громадської активності, вихованню високих моральних якостей.

В області закінчення комплектації комсомольських політгуртків і теоретичних семінарів. Як і в попередні роки, початкову ланку системи політичної освіти молоді становлять гуртки по вивченню біографії В. І. Леніна — «Наш Ленінський комсомол», «Основи політичних знань» («Кругозір»). Оскільки ці програми розраховані на юнаків і дівчат, що не мають середньої освіти, їх вивчають головним чином в школах, училищах. Середня ланка складається з трьох гуртків: «Бесіди про партію», «Бесіди про соціалістичну економіку», «Бесіди про комуністичну мораль». У ряді районів створюються також гуртки «Войовничий атеїзм».

До вищої ланки системи комсомольської політосвіти входять теоретичні семінари з дворічним строком вивчення програми. Це семінари «Науково-технічна революція, її соціальні, економічні проблеми», «Ідеологічна боротьба на сучасному етапі», «Молодь і суспільний прогрес» та деякі інші.

Як і в попередні роки, вивчення комсомольського актипу, молодих спеціалістів, а також молоді з середньою освітою в тих колективах, де немає можливості створити комсомоль-

ПОЛІТИЧНИЙ ГАРТ

ШКОЛА

ІДЕЙНОЇ

ЗРІЛОСТІ

ські гуртки і семінари через малу кількість слухачів, залучена до навчання в системі партійної освіти.

Серед гуртків середньої ланки в зв'язку з посиленою увагою до економічної освіти молоді особливе місце займає гурток «Бесіди про соціалістичну економіку». За попередніми даними, в області створено 310 таких гуртків. Велику увагу їх створенню приділяв в Голованівському районі. Тут вся молоді з середньою освітою вивчає основи економічних знань. Пропагандистами призначені голови колгоспів, економісти, спеціалісти сільського господарства.

Нова програма гуртка «Бесіди про соціалістичну економіку», яка замінила торішню — «Бесіди про виробничий колектив», — розрахована на молодих робітників, колгоспників, будівельників. Слухачі протягом навчального року ознайомляться з законами і принципами організації соціалістичної економіки, визначать своє місце у вирішенні стрижневої проблеми розвитку нашого народного господарства — підвищенні ефективності виробництва. Одержувачі на заняттях знайомляться з основами економічної теорії, вони будуть з допомогою пропагандистів тісно пов'язувати з конкретними господарськими завданнями, що стоять перед кожним підприємством, колгоспом, радгоспом, кожним виробничим колективом. Важливо, щоб економічні знання перетворювалися у переконання. Для цього слід активно використовувати практичні завдання, залучати слухачів до планово-економічної роботи та інших громадських форм господарської діяльності. З цією метою треба практикувати і такі форми навчання, як підготовка слухачів на рефератів, проведення творчих співбесід і конференцій слухачів одного чи кількох гуртків, обговорення підсумків господарської діяльності підприємства, колгоспу, заслухання на заняттях виступів досвідчених господарських, партійних і комсомольських працівників.

Важливе місце в комсомольській політосвіті займає програма «Бесіди про партію», розрахована в першу чергу на тих, хто готується до вступу в партію. Слухачі цього гуртка ознайомляться з законами і принципами виникнення і розвитку Комуністичної партії, вивчають процес зростання її керівної ролі партії в справі побудови соціалізму й комунізму. Заняття в гуртку допоможуть молодим людям оволодіти основами марксистсько-ленінського вчення про партію. Мета програми цього гуртка полягає перш за все в тому, щоб підготу-

вати юнаків і дівчат до більш глибокого самостійного вивчення історії КПРС, марксизму-ленізму.

Підвищенню ефективності занять будуть сприяти майже підготовлені зустрічі з ветеранами партії і комсомолу, героями війни, передовиками праці, проведення окремих занять у кімнатах і музеях бойової і трудової слави, ленінських кімнат, створених у колгоспах, на підприємствах, у школах. З цією ж метою на заняттях слід ширше використовувати хронікально-документальні фільми, серії діапозитивів і діафільмів з курсу «Історія КПРС», випущені для системи партійного навчання. Потрібно використовувати також графічні матеріали з записами промов В. І. Леніна та його соратників, видатних радянських, державних і партійних діячів, спогадів ветеранів революції. Ці пластинки вищені в «Звуковій книзі про Леніна» (Видавництво «Правда», 1970 р.), а також випущені окремими тиражами. Вони є в кабінетах політичної освіти та бібліотеках. Програма гуртка дещо змінилася проти минулого навчального року, і це ставить підвищені вимоги до пропагандистів. Основний навчально-методичний матеріал пропагандистів і слухачів знайдуть у підручнику «Бесіди про партію», виданому в 1969 році, та в методичних статтях, опублікованих в журналі «Політическое самообразование». Для пропагандистів корисним також буде посібник «Молодеж о партію». Навчальний посібник М. «Молодая гвардия», 1968.

У програмі «Бесіди про комуністичну мораль» в цьому навчальному році теж сталися деякі зміни. Нині більшу увагу звернуто на розкриття ленінського розуміння суті комуністичної моралі і морального виховання, вивчення основних принципів комуністичної моралі, морального кодексу будівника комунізму, основних категорій етики, методів морального виховання і самовиховання, критики буржуазної моралі.

Велику допомогу у підготовці до занять пропагандисту надасть книга Джафарі «Бити человека на земле» (М., «Молодая гвардия», 1968), підручники з етики для педагогічних вузів, навчально-методичні матеріали в журналах «Диктатор», «Молодой коммунист», «Політическое самообразование».

Поряд з працями класиків марксизму-ленізму бажано широко використовувати твори таких талановитих пропагандистів і теоретиків марксистсько-ленінської етики, як Н. К. Крупська, М. І. Калінін, А. С. Макаренка, спогадки

про В. І. Леніна, К. Маркса, Ф. Енгельса, біографії видатних борців за комунізм.

Ефективною формою вивчення і оволодіння принципами комуністичної моралі є практичні завдання, тематика яких тісно пов'язана з життям колективу, комсомольської організації.

Основним методом вивчення ідеї спадщини В. І. Леніна у середній ланці політичної освіти молоді є самостійна робота слухачів над рекомендаціями ленінських праць з постійною допомогою з боку пропагандиста шляхом проведення бесід, семінарів, практичних занять, консультацій. Слухачі повинні оволодіти навиками самостійної роботи над творами В. І. Леніна, навчитися складати конспекти, короткі і розгорнуті тези, готувати реферати, виступати з окремими ленінськими роботами, вчити користуватися бібліографією, довідниками, словниками тощо.

Навчання в середній ланці політосвіті молоді має на меті підготувати слухачів до пішого самостійного вивчення ленінської ідеї спадщини, поглибленого оволодіння марксистсько-ленінською теорією, навчити їх використовувати набуті знання в практичній діяльності.

Теоретичні семінари вищої ланки системи комсомольської політосвіті створюються для молоді, як правило, з вищою освітою. Але це не означає, що до семінару не можуть бути залучені молоді люди з середньою та середньо-спеціальною освітою, які протягом минулих навчальних років вивчали програми середньої ланки політосвіті.

Заняття у вищій ланці організуються на базі індивідуальної самостійної роботи слухачів з наступним колективним обговоренням вивченого матеріалу, широким обміном думками на семінарських заняттях.

Вища ланка покликана формувати всебічно підготовлених марксистсько-ленінців, які глибоко володіють методологією наукового пізнання.

Засвоєння основ марксистсько-ленінської теорії, ленінської теоретичної спадщини, теоретичної історії партії і комсомолу сприяє вихованню молоді в дусі ленінських заповітів, вірності ідеалам комунізму, мобілізації молоді на виконання великих завдань, поставлених перед радянським народом Комуністичною партією.

О. ДУЧЕНКО,

консультант Будинку політичної освіти обкому КП України.

І. К. Карпенко-Карий
(Тобілевич).

Вірші з хутора Надія

«Люди вмирають — ідеї вічні. Серце твоє, падає правдою і любов'ю до рідного темного люду, полегло пожежним, а дух величний твоїх витаті-ме над ним вовік. Коли ж незрячі тепер прозріють — тебе в сім'ї вольний, новий спом'януть».

(Напис на могилі І. Карпенка-Карого).

І.
В садибі Тобілевича Івана
Блукав я, пошесть світа й одкровення,
Вже пахли-трав, скошені духмяно
У вересневому пору рівнодення.
Моя душа Іванів дух сотала,
Спопукана до мислі й сулокою,
І скрадом тиша душу огортала
В свої сумирні ватині сувої,
І верби, ним посажені, затято
Торкалися волос'ю моїх і тіла,
Так буццяті хотіли прип'ятати,
А чи сказати щось мені хотіли,
Яскріли ніжні кетяги калених
В улюбленій господарем алеї.
І холодою дихала з долини
Мілка Комишувата Сугакля,
І думав я, обстеживши усяди,
Зпершешся на Іванову цямрину,
А ким він був для тебе, велелюде?
І ким він в дні тебе, Україно?
Та братові дуби чомусь мовчали,

Ручища розпростерши невмиручі,
Як половецькі стріли із козана.
Жолудя добували з шкаралущі,
І блили мено боляче по тім'ю,
Стріляли зосереджено й завзято.
І гості били сюди, І не посмія я
Про те ж дубів Маркових запінати,
І думав я, блукаючи повсюди,
Так хто ж він є для тебе, велелюде?
Затиснувши в долонях яблук дойко,
Проправив Тобілевичів Андрійко
Казав мені поблажливо, як брат:
— Та ви не бійтесь, дядьку, не черв'ячі,
І сяв так, немов трава по злині,
І дивен був тих яблук аромат.
І щось в мені немов би спалахнуло,
Рантовим зблиском сутінь розгорнуло,
І слухав я, і відчужено вдивляюся,
З його ж таки чумацької криниці,
(І прозорий трупок аж іскриться)
Я нив його! І все в мені бродив
Словами неозначений мотив.

Володимир БАЗИЛЕВСЬКИЙ

Моя душа Іванів дух сотала,
Спопукана до мислі й сулокою,
І скрадом тиша душу огортала,
В свої сумирні ватині сувої.

ІІ.
Тут все його присутністю осячено,
Його лицарським іменем означено
Від хати до письменного стола,
Від аркуша до паростки живого
І до його першого, тонкого,
Не скореного пасом ремесла!
Надію мав — не заросте Надія,
І та його криниця не зміліє
Нашадкам на здоров'я і добро,
А ворогам заклятиям на досаду,
Тож яблуко з Карпенкового саду
Округле і тяжке, немов ядро!
Невипадково, ні, із Шостаківки,
Бо навіть прах господаря веліли
На хутір цей, до рідної домівки
Некваном круторогі волі.
(І за чумацьким мандрівним значаєм
Ті роги їх ясні стрічки коїтчали).
Бо й там за гранню теж Надія мріє,
Витачуни невтомно межі тліє,
І в кожного із нас — своя Надія,
Допоки є воля — допоки й ми.
Тому й стою на Івановому полі,
Озминою віри зеленію,
Що, може, й ми, як не забракне долі,
Осягнемо глибини твоєї, Надіє,
А віт, із цим, либонь, на люди рано,
Тож нинішні такі слова новім —
Надіє Тобілевича Івана,
Я весь вміщаюся в імені твоєм!

СЬОГОДНІ МИНАЄ 125 РОКІВ ВІД ДНЯ НАРОДЖЕННЯ КАРПЕНКА-КАРОГО (І. К. ТОБІЛЕВИЧА) — ВИДАТНОГО УКРАЇНСЬКОГО ДРАМАТУРГА, АКТОРА, РЕЖИСЕРА І ТЕАТРАЛЬНОГО ДІЯЧА.

У ЯСКРАВОМУ сузір'ї ворицеї українського театру почесне місце як вірним першою величини належить нашій землякам, що вийшли з родини Тобілевичів — Іванові Карпенку-Карому, Миколі Садовському та Панасові Саксаганському, які творили з батьком української сцени М. К. Кропивницьким.

Сьогодні ми на 125 років з дня народження одного з них — славетного українського драматурга Івана Карпенка-Карого, видатного діяча української культури, одного з зачинателів нового українського дореволюційного театру.

Усе своє свідоме життя наш видатний земляк боровся за становлення театру, який впливав би на розум і серце простих людей, підсилював їх свідомість, культурний рівень. Свідченням цього є п'єси драматурга.

Доля народу-трудівника завжди хвилювала кровно зв'язаного з ним письменника.

Відома, як переслідував царський уряд культуру українського народу. Устами свого сатрапа Валуєва у 60-х роках XIX століття він проголосив крилату фразу про те, що «ніякого особеного малоросійського язика не було, не і бути не може», а тому, мовляв, «все чтеція і представлення на малоросійском наречіи дозвішны бытъ воспрещены».

В 1876 році вийшов таємний царський указ, за яким заборонялось не тільки друкування книжок українською мовою, але й різні спільні вистави і читання на «малоросійском наречіи», заборонялось друкування текстів до музичних нот, а внаслідок указу Олександра III за 1881 рік український театр по суті був оголошений поза законом.

Але незважаючи на адміністративні переслідування і цензурні кліщі, Карпенко-Карий пише цілий ряд своїх чудових п'єс, український театр міцніє і розвивається завдяки театральним трудам Кропивницького, Садовського, Саксаганського і Карпенка-Карого.

На захист трудівника, на захист народу Карпенко-Карий підняв палкий і гнівний голос в своїй першій п'єсі «Чабан» (пізніше перейменованій в «Бурлаку»), написаній в м. Єлисавет-

граді. Політичний характер цієї п'єси добре зрозуміла цензура, заборонивши її ставити і друкувати майже на 14 років.

Про утиски цензури розповідається і в листах, які зберігаються в особистому архіві І. К. Тобілевича в нашому музеї.

ХВИЛЮВАЛА

ДОЛЯ

НАРОДНА

Так, в листі від 27 квітня 1902 року із хутора Надія він пише дочці Марусі: «На дяк я скінчив нову драму під назвою «Гандзя» і тепер більше маю споможності написати тобі».

В листі від 4 січня 1903 року з Одеси до дочки Ярини і Марії він пише знову про «Гандзю»: «Любі мої милі кохані дітки Ярино та Маріє! Будьте здорові та щасливі! в новому році! Празнички наші для нас були тяжкою працею, бо починаючи от 26 декабря аж до 1 января грав щодня по два рази. Ніколи не то щоб написати вам, а навіть ніколи було і добре писати. Я аж утомився, бо дядька Марка не було і мені деякі дні прийшлося грати по три рази. До того ще й мама захворіла... «Гандзя» і досі за цензури нема! Вже сім місяців! А? Як вам здається наша люба отечественна нечистота? Бодай її чорт узав! І що кою свята там обачає? Я перше не ждав, а тепер вже почав ждати «Гандзю» і кожний день надіюсь, що прийде і кожний день я одбирається пошта,

страждаю, що нема. Та не я один страждаю. Всі почали ждати і всі страждають. Всім хочеться грати «Гандзю», а її нема і нема... може вона і не варта, щоб її ждати, може вона нічим не допоможе, але ми надіємось, що вона освіжить репертуар і ждемо, ждемо щодня, а її нема й нема! Актори вже закохані у «Гандзю» і ждуть, як коханку, а цензура мов знає наші мукі, не пускає та й годі...»

І тільки в листі від 1 серпня 1903 року з Харкова до дочки Ярини і Марії він повідомляє:

«Довгождана «Гандзя» пішла 31-го в четвер... Збор для будня був надзвичайний 500 руб. Хоча деякі актори грали неважно, але взагалі п'єса пройшла добре. Таких п'єс в репертуарі ще не було, через те публіка і актори були в настрої... «Сугу» сьогодні постав у цензуру».

Про боротьбу за становлення українського реалістичного театру свідчить «Записка в комісію по організації Першого Всеросійського з'їзду театральних діячів», написана Карпенком-Карим і Панасом Саксаганським у 1897 році в Єлисаветграді. Цей документ належить до кращих праць з питань драматургії і театру.

Щітка, адресована полтавчан, датована 27 серпня 1899 року і підписана відомим українським письменником Панасом Мирним.

Листи до Марка Лукича Кропивницького, друзів, знайомих. Серед них цікавий уривок листа, в якому Софія Віталіївна, дружина письменника, писала: «Уривок листа до найдорожчого свого друга лікаря Опанаса Івановича Михайловича, засланоного до Сибіру, за ту саму справу, за яку Іван Тобілевич був теж висланий до Ново-черкаська на Донеччині».

В листі читаємо: «Рад, страшенно рад, що одібрав від тебе листа. Мені здається, що я тебе бачу і чую розмову славу, чесну, мову сердечну! О, ні, ти це юноша душою, ще во зламала тяжка доля твого духа...».

Р. ТУРБАЙ,
науковий співробітник Кіровоградського державного обласного краєзнавчого музею.

На фото: Іван Карпович Тобілевич (Карпенко-Карий) в ролі Богдана Хмельницького на сцені Єлисаветградського театру в 1892 році.

„КРАЩОГО НАЗАРА Я ПОТІМ НЕ БАЧИВ НІКОЛИ“

Перший успіх прийшов до молодого Тобілевича в Єлисаветграді. Це було після прем'єри «Назара Столозі» Т. Г. Шевченка. Один з очевидців спектаклю пізніше згадував: «Іван Карпович в ролі Назара зробив на мене таке надзвичайне враження, що мені досі здається, що кращого Назара в потім не бачив ніколи».

Вдався Тобілевичу й образ Жадова із «Доходного місця» О. М. Островського. Герою цієї п'єси Іван Карпович був близький деякими моментами своєї службової біографії. Дуже добре пише дружина драматурга Софія Тобілевич: «Іні один фаховий автор не грав школи Жадова з «Доходного місця», так, як Іван Тобілевич. Це грав не актор, що творить роль Жадова, не грав сам Жадов — сам секретар поліції — чиновник Тобілевич — Жадов,

що висловлював тут усього себе, з його кров'ю, нервами, почуттями і темпераментом». («Життя Івана Тобілевича», Київ, 1945, стор. 103).

Рівень акторської майстерності Карпенка-Карого уже в той час був таким високим, що його запрошували брати участь у спектаклях не тільки керівників аматорських гуртків, а й професійних труп. Місцева преса рекомендувала його як улюбленця публіки — надзвичайно високий комплімент в ті роки.

В Єлисаветграді Карпенко-Карий у 1893 році одержав від М. П. Старинського запрошення стати членом української трупи і з радістю його прийняв. Після відбуття новоочеркаського засідання Іван Карпович у зимовий період 1890—1891 років грав у Єлисаветграді як актор і ведучий драматург трупи під керівництвом П. К. Сакса-

ганського. Місцеві глядачі були свідками першого виконання тільки що написаної Карим комедії «Сто тисяч». З цієї ж трупою Іван Карпович виступав у Міському театрі в 1892, 1893 і в 1897 роках. Багато чудових образів побачили земляки в його талановитому виконанні.

Але значно більше знають кировоградці Тобілевича-драматурга. Його драми і комедії з'являлися на місцевій сцені у виконанні багатьох українських труп. Кращі спектаклі показували трупи братів Тобілевичів (П. К. Саксаганського, І. К. Карпенка-Карого, М. К. Садовського), М. Л. Кропивницького. Наприклад, остання весінь 1890 року показала п'єси «Богдаринов», «Наймичка», «Розумний і дурень», «Мартин Боруля».

Драматургія Карпенка-Карого зайняла почесне місце на

афішах театру радянського Кіровограда. Відкритий 5 травня 1928 року Кіровоградський пересувний робітничо-селянський театр імені Івана Франка в серпні того ж місяця вивіз на село, маючи в репертуарі «Сугу» (художній керівник Л. Предславний).

Добру традицію — постійно звертатися до національної класики — Кіровоградський державний український музично-драматичний театр імені М. Л. Кропивницького зберіг і в післявоєнний період. Це плідно відбивається на рості акторської майстерності, а глядачам приносить радість зустрічі із знайомими героями на сцені.

Про зростання творчої майстерності театру свідчать постановки таких п'єс, як «Чумаки», «Мартин Боруля», «Безталанна», «Паливода XVIII століття» (Харко Леда-

чий — заслужений артист УРСР М. С. Біленький). Про першу з них розповідається в колективній праці Інституту мистецтвознавства, фольклору та етнографії «Український драматичний театр».

«П'єса «Чумаки», яка 35 років була забута театрами, знайшла у кировоградців друге своє сценічне народження, заграла новими барвами, сподобавшись велику гуманістичну ідею — любов до людини, до сім'ї, до друзів» (Том другий, Київ, 1969, стор. 573).

Нахвилюваний успіхами в сценічному мистецтві творця свого знаменитого земляка, Кіровоградський український театр восени 1957 року звернувся до однієї з найбільш соціально гострих п'єс Карпенка-Карого «Хазяїн». Цю і наступні вистави Карпенка-Карого добре пам'ятає молодь.

А. ІВАНОВ.

ЩОБ ПРИЛУЧИТИСЬ ДО ЖИВОТВОРНИХ ДЖЕРЕЛ

Тихо хлюпочеться вода, у її безтурботну глибину задивляються старіші верби, а з-за них зазирають у водне дзеркальце кристалі дуби. Такий він сьогодні, ставок на хуторі Надія.

Іван Карпович Карпенко-Карий (Тобілевич) любив відпочивати біля води (про це свідчать і документальні знімки ліворуч), любив ось ці чудові місця, весь хутір Надія.

«З хутором дим зв'язане все життя артиста, вся душа письменника. Тут усе так переплуталося між собою, поезія і проза його існування, що пом'янути його коротенько лише

згадкою не годиться, — писала дружина драматурга С. Тобілевич. — Хутір цей, цілими роками праці перетворений на тихий, культурний затішок, до якого піку служили артист і як бажаний захист від усіх світових бур».

Сьогодні хутір Надія щодня приймає десятки гостей — робітників і колгоспників, артистів і письменників, школярів і студентів. Сюди йдуть, щоб краще пізнати життя видатного українського драматурга, щоб прилучитися до його невмирущої спадщини. Лише в нашому році тут побувало близько 6 тисяч чоловік.

ВЕЛИКИЙ МАЙСТЕР ТЕАТРАЛЬНОГО МИСТЕЦТВА

(Закінчення).

гічну та акторську майстерність І. Карпенка-Карого та ряд інших.

Від гостей виступив заслужений діяч мистецтв Білоруської РСР В. Стельмах.

Третього дня учасники конференції оглянули музей-садибу Карпенка-Карого, той священний куточок землі, де жила і творив видатний драматург, про який він писав: «Люблю працювати, коли тихо навколо, як от в Надії».

Після цього відбулось засідання в залі музею. З доповіддю «Карпенко-Карий на самодіяльній сцені» виступив кандидат мистецтвознавства О. Казиміров.

Про значення п'єс Тобілевича в творчості засновника українського радянського театру, нашого земляка Гната Юри розповіла кандидат мистецтвознавства Л. Білецька. Присутні прослухали також доповідь Кіровоградського письменника М. Смоленчука про громадську діяльність Карпенка-Карого.

З заключним словом до учасників конференції звернувся О. Корнійчук.

Він сказав, що створені геніальним драматургом Карпенком-Карим образи до цього часу хвилюють глядачів. Сучасним драматургам треба вчитися у Івана Карповича.

Не все належне віддали творчості письменника критики і видавництва. Немає ще академічного видання творів драматурга. Мало дослідницьких праць. Не створено бодай одного фільму про цю священну землю, де народилося і набралось сил сузір'я геніальних акторів І. Карпенка-Карого, М. Садовського, П. Саксаганського, М. Садовської-Барлотті.

Потім слово надали внуку Карпенка-Карого Андрію Юрійовичу Тобілевичу. Він сердечно дякував за любов і шану до Івана Карповича.

Закінчилась конференція. Гості, студенти і школярі покляли вінки до пам'ятника Карпенка-Карого і на його могилі.

А. САРЖЕВСЬКИЙ,

студент Кіровоградського педінституту ім. О. С. Пушкіна.

Л. ФРОНТОВА,

студентка факультету журналістики Київського державного університету.

19 ВЕРЕСНЯ в Новомірограді відбулось відкриття меморіальної дошки відомому радянському письменникові Євгену Юхимовичу Поповкіну. Ще задовго до початку мітингу вулицю Карла Маркса заповнили учнівські і вчительські колективи середніх, восьмирічної шкіль, школи-інтернату імені Ю. Гагаріна, представники радянських, партійних, комсомольських організацій. Навкруг розцвітають прапори, щасливі обличчя тих, хто на прикладі героїчного життя комсомольця 20-х років, а згодом письменника і громадського діяча вчився і вчиться нині, хто сьогодні прийшов з квітами, щоб віддати данину глибокої поваги і любові автору відомих творів «Висока вода», «Чиста криниця» і багатьох інших. З їх щирого джерела черпаємо наслідок не одне покоління.

На мітинг прийшло багато людей, які особисто знали письменника, а з Києва приїхали його мати Килина Євгенівна, сестра Єлизавета Юхимівна, її чоловік Франц Якович Войцеховський. Вони розмовляють із секретарем райкому партії М. І. Грабовим, завідувачем оргвідделом РК КП України А. І. Кондратенком, діляться своїми враженнями від зустрічі з місцем, в якому колись пройшла їх триповітряна молодість.

Біля будинку № 41, в якому в свій час жив письменник, впритул до стіни — стіла, на ньому портрет Є. Ю. Поповкіна. А над ним — завішана червоною полотнищем меморіальна дошка.

Голова виконкому міської Ради депутатів трудящих Л. Т. Кучеренко оголошує відкритий мітинг, присвячений шануванню пам'яті письменника та встановленню меморіальної дошки. Він щиро вітає дорогих гостей — рідних письменника, коротко зупиняється на етапах звитяжного життя автора, говорить про велике пізнавальне та виховне значення його книг для молоді, розповідає про тяжкі роки становлення Радянської влади, коли молодий Євген Поповкін працював у Новомірограді на комсомольській роботі, брав участь у боротьбі з бандами.

— Після війни, — продовжує Л. Т.

Кучеренко, — Євген Юхимович проводив велику громадську роботу — був членом Всесоюзного комітету захисту миру, делегатом XXII з'їзду КПРС.

Слово надається секретареві райкому комсомолу Андрієві Магану.

— Сьогодні, — сказав він, — у житті комсомольської організації Новомироградщини велика подія. Ми вшануємо світлу пам'ять комсомольця 20-х років, одного з активних організаторів комсомолу в нашому районі, талановитого радянського письменника Євгена Юхимовича Поповкіна. Яскравий життєвий шлях пройшов він, залишивши після себе такий же слід на землі.

Бюро районного комітету комсомолу прийняло постанову про записання навченого в списки районної комсомольської організації товариша Поповкіна Є. Ю. та про присвоєння кращій піонерській дружині його імені. А. Магану зачитує текст постанови.

Слово надається керівникові районного літоб'єднання «Вісць» М. П. Сухову. Він коротко зупиняється на біографії письменника, гаряче вітає гостей з Києва.

Потім виступила учениця 10-го класу середньої школи № 2 Валентина Кулішова. Вона піднесла квіти матері письменника.

Хвилюючі були слова Галини Євгенівни Поповкін.

— Дорогі друзі, діти! — сказала вона. — Я дуже схвилювана цією увагою і шанною до мого сина. Та думаю, що він їх заслужив, бо в чотирнадцять років вступив до лав комсомолу і, ставши на

шлях бійця, залишився ним назажди. Від щирого серця дякую за турботу всіх районних організацій, всієї громадськості про увічнення пам'яті мого сина.

Сестра Євгена Поповкіна розповіла про великі злигодні громадянської війни, про те, як вони разом з братом та іншими комсомольцями і комуністами охороняли місто від банд, що про славу і легкі шляхи вони ніколи не думали.

У СПИСКАХ НА ВІЧНО

В ЦЬОМУ БУДИНКУ
В 1915—1924
ПРОЖИВАВ ВІДОМИЙ
РАДЯНСЬКИЙ ПИСЬМЕННИК
Є. Ю. ПОПОВКІН
(1907—1968)

мали. Вони побажала всім присутнім великого щастя.

Килина Євгенівна перерізає стрічку на полотнищі, воно опускається, і всі читають напис на меморіальній дошці: «В цьому будинку в 1915—1924 рр. проживав відомий радянський письменник Є. Ю. Поповкін (1907—1968)».

До столу, до портрета митця планують і плювати квіти — червоні, білі, голубі.

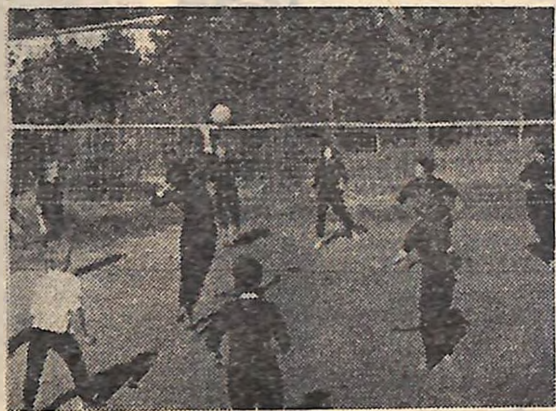
В. ШУЛЬГА,

член обласного літературного об'єднання.

В КОЛЕКТИВАХ ФІЗКУЛЬТУРИ

Одинадцять година. У працівників Кіровоградської швейної фабрики короткочасна перерва в роботі — фізкультхвилинка. Вже сьомий рік, відколи інструктором виробничої гімнастики тут працює Василь Нікулін, не було жодного випадку, щоб в якійсь з цих фізкультпауз відмінялась або ж, принаймні, була проведена невчасно. І за цим стежить великий загиб громадських інструкторів.

Останні два роки виробничої гімнастики тут на рівних правах з легкою атлетикою, волейболом, баскетболом включена до фабричної спартакіади. Тож і не дивно, що

НА ПІДЙОМІ

нею охоплені усі робітники та службовці підприємства.

Окрім виробничої гімнастики, в програмі спартакіади підприємства включено ще 10 видів спорту. Найбільш масовими є старті легкоатлетів, стрільців, шашкістів. У спартакіаді переможцями стали фізкультурники другого, п'ятого та закріпного цехів. А всього в цих поєдинках брав участь кожен третій працівник фабрики.

Можливо, саме цим — масовістю, можна пояснити те, що і на міських командних змаганнях серед фізкультурних колективів підприємства швейники виступали рівно. Вони виборили першість у поєдинках волейболістів, були другими серед плавців, третіми серед шашкістів, а тенісисти та стрільці посіли четверті місця. Це принесло команді 960 очок та друге місце. Спортсмени олійжиркомбінації набрали таку ж кількість очок, але, маючи більше призових місць, стали переможцями.

Виступають фізкультурники фабрики і на першості

облпрофради. Крок вперед зробили плавці — вони були першими, за волейболістами — друге місце.

Серед кращих спортсменів можна відзначити Л. Лима-ренко, В. Коробову, Т. Куліш, Т. Цветкову, А. Кононцеву, В. Собко, Л. Мельниченко, К. Скворцову. Варто відзначити, що з початку року в колективі підготував до близько 170 третьорозрядників.

Зараз біля корпусів фабрики красується новий спортивний комплекс: футбольне поле, волейбольний, баскетбольний та гандбольний майданчики, тенісні корти, легкоатлетичні сектори. Виросли всі ці споруди весною цього року. Разом з студентами будівельного технікуму та технікуму радянської торгівлі будували цей комплекс і фізкультурники швейної фабрики. І попрацювали вони тут чи не кайбільш, бо ж своєї спортивної бази не мали. Тепер же щодня на полях майданчиків йдуть короткі спортивні поєдинки, проваляються тренувальні спортсменів, які займаються

в шести спортивних секціях. Популярний на підприємстві туризм. В Оникієвському лісі молодь збудувала власну турбазу. Лише за останні три місяці було проведено до лісу 15 виїздів.

— Спорт зараз у нас на підйомі, — каже тренер волейболістів Тарас Калужня, — Бо ж питанням розвитку фізкультури займаються адміністрація, партія, профспілка та комсомольська організація.

В. НЕЧИПОРЕНКО.

ШАХИ

Колектив фізкультури, що включений до шостої групи, першість Кіровограда розігрують з чотирьох видів спорту: шахів, шашок, настільного теніса, кулювої стрільби.

Щойно закінчилися поєдинки шашкістів. Перше місце виборов дружний колектив поштамту. Спортсмени ТЕЦ та пивзаводу — на другому і третьому місцях.

Дуже прикро, що в змаганнях не взяли участі шахісти заводу «Червоний дзеркальник», обласного тресту громадського харчування, фабрики «Побутмеблі». Не були повністю укомплектовані команди другої та третьої міських лікарень, міськпаркомтресту.

Сьогодні починаються поєдинки шашкістів.

Р. КРЕНДЕЛЬ,

інструктор міського комітету по фізкультурі та спорту.

ПОЧЕ РК — ВІДМІННИЙ

Покри протунав свисток судді, на трибунах стадіону йшли жаваї суперечки про «непереможний шлях» ворошилоградської «Зорі», яка ось вже вдесяти матчах підірва не знає поразок.

— А хіба наша «Зірка» не вибрала подібний почерк? — зауважував любитель статистики. — Ви лиш дивіться: одна перемога, друга, третя, взято верш над жовтою «Авто-мобілістом», нашість. А ось тепер...

— Це вже зовсім інший горіх, «Таврія» он на якому шаблі!

— Що правда, то правда. Але сімферопольцям наша «Зірка» заважає останнім часом неабиякою тривоги. За чотири роки «Таврія» не змогла забити в наші ворота жодного м'яча, кожного разу програвала...

Отже прихильники «Зірки» хвалять ворошилоградську «Зорю» за її «непереможний шлях» і горлі бажанням, аби кировоградці запозичили почерк цих футболістів з вищої ліги і забули про нічиї та поразки до кінця сезону.

А сімферопольській «Таврії» потрібна була перемога. Бо за останні п'ять турів вона втра-

тила п'ять очок. Та вже перші хвилини матчу в Кіровограді свідчили про те, що «Зірка» зміє утримувати свої кращі позиції. В середині першого тайму сімферопольці роблять пеймовірний натиск на ворота кировоградців, але воротар «Зірки» Валерій Махаров відбиває м'яч на кутовий. Після цього кировоградці активізували свої атаки, а ліній захисту була недоступною суперникам. 31-а хвилина матчу. Олексій Кацман потрапляє в штрафний майданчик гостей, обіграє двох футболістів «Таврії», і м'яч в сітці воріт.

У другому таймі стрімкий натиск кировоградців викликає ще більше захоплення уболівальників. Невдовзі Віктор Стукач стає автором ще одного гола. Це сталося тоді, коли Віктор Касов подав кутовий, і сімферопольці ніяк не могли одтиснути назад нападуючих «Зірки».

А в кінці матчу трибуни знову вітали своїх улюблених: Олексій Кацман вдарив влучним у ворота гостей. Отже — 3:0.

Сьогодні «Зірка» приймає на своєму стадіоні «Кривбас».

шення. (Кіровоград). 18.50 — «Світ твоїх захоплень». Концерт-парне. (Львів). 19.20 — До 60-річчя промови В. І. Леніна на III з'їзді РКСМ. Довідаємося вам, товариші Леніни. (Кіровоград). 19.50 — Кіножурнал. (Кіровоград). 20.00 — Репортаж про спільне урочисте засідання ЦК Компартії Азербайджану і Верховної Ради Азербайджанської РСР. (М.). 21.30 — Концерт майстрів мистецтв Азербайджану. (М.). 22.30 — На чолі нації світу з волейболу. Фінал. Чоловіки. (Болгарія). 23.30 — Кольорове телебачення. Музичний фільм «Вітні частішки». (М.). 23.50 — Телевізії. (К.)

ДРУГА ПРОГРАМА. 18.30 — Назустріч XXIV з'їзду КПРС. «Хліб і індустрія». (К.). 19.20 — «Дорогами Ілліча». До 50-річчя промови В. І. Леніна на III з'їзді РКСМ. (К.).

ПОКАЗУЄ КІРОВОГРАД

СЕРЕДА 30 ВЕРЕСНЯ. ПЕРША ПРОГРАМА. 10.05 — Новини. (М.). 10.15 — Для мал. «Піхоль». (М.). 10.45 — Фільм-спектакль. «Строкі оповідання». (М.). 12.10 — Тележурнал «Еталон». (М.). 12.40 — «Об'єкти». (Одеса). 13.10 — Телевізії. (К.). 17.15 — Виступ голови Ради Міністрів Азербайджанської РСР А. І. Ібрагімова. (М.). 17.30 — Телепарис «Сонячна республіка мого». (М.). 18.00 — Для дітей. Телефільм. (К.). 18.25 — Назустріч XXIV з'їзду КПРС. Програма «Прізма». (Харків). 18.55 — «Перші кроки до екрану». (К.). 19.55 — Для вас, сільські труляри. Концерт. (К.). 20.30 — Програма «Час». (М.). 21.00 — «Ві нам писали...» (К.). 22.00 — Кубок європейських чемпіонів з футболу.

1/16 фіналу. «Базель». (Швейцарія) — «Спартак». (М.). По закінченні — телевізії.

ДРУГА ПРОГРАМА. 20.00 — Художній фільм «Якби тисячу кларнетів». (Кіровоград).

ЧЕТВЕР. 1 ЖОВТНЯ. ПЕРША ПРОГРАМА. 10.05 — Новини. (М.). 10.15 — Кольорове телебачення. Художній фільм «Створи бій». (М.). 11.30 — Кубок володарів кубків європейських країн «Стяуа» (Бухарест) — «Карпаті» (Львів). 2-й тайм. (М.). 12.15 — Для мал. «Коловорот». (Ленінград). 12.45 — Телевізії. (К.). 17.10 — Для школярів. «Юні друзі лісу». (Львів). 17.40 — Телевізії. (К.). 18.00 — Від з'їзду до з'їзду. Виступ директора ремзаводу «Укрлігостехнік» тов. Гринчука О. П. (Кіровоград). 18.15 — Телефільм.

(Кіровоград). 18.30 — Ленінський університет мільйонів. (М.). 19.00 — Програма «Час». (М.). 19.30 — Спортна передача. (М.). 21.15 — До 53-х роковин Великого Жовтня. «Резолюцією покликаний». (Кіровоград). 21.35 — Телефільм. (Кіровоград). 22.10 — «Отже, починаємо...» Зустріч з першоркурсниками Кіровоградського педінституту. (Кіровоград). 22.40 — Телевізії. (К.).

ДРУГА ПРОГРАМА. 18.05 — Для молодших школярів. «Світ твоїх очей». (М.). 21.15 — Художній фільм «Мати». (К.).

П'ЯТНИЦЯ. 2 ЖОВТНЯ. ПЕРША ПРОГРАМА. 10.05 — Передача, присвячена 50-річчю Азербайджанської РСР і Комуністичної партії Азербайджану. По закінченні — концерт майстрів мистецтв Азербайджану. (Баку). 13.15 — Телевізії. (К.). 16.55 — Новини. (М.). 17.05 — Для школярів. Заповітам Леніна вірні. Всесоюзний піонерський марш «Зажди на поготові». (М.). 17.30 — Музичний фільм «Весела карусель». (К.). 17.40 — Телевізії. (К.). 18.00 — Для дітей. «Подорож Незнайки». (К.). 18.30 — Інформаційна програма «День за днем». (Кіровоград). 18.45 — Оголо-

НАША АДРЕСА І ТЕЛЕФОНИ

м. Кіровоград, вул. Луначарського, 36.
Телефони: відповідального секретаря — 2-45-35,
відділу військово-патріотичного виховання і спорту — 2-45-35, решти відділів — 2-45-36.

БК 02527,

Індекс 61197,

«МОЛОДОЙ КОМУНАР» орган Кіровоградського обкома ЛКСМУ г. Кіровоград.

Друкарня ім. Г. М. Димитрова, обласного управління по пресі, м. Кіровоград, вул. Глінки, 2.

Зам. № 4822.

Тираж 40 200.

Т. в. о. редактора А. КРЯТЕНКО.